

Звідки ажіотаж

Отже якщо запровадження електронних рецептів фактично не зменшує можливостей придбати рецептурні препарати, то чому наприкінці березня виник ажіотаж? Через що запанікувала значна частина суспільства, виникли довжелезні черги до аптек, у яких зрештою вичерпалися запаси багатьох популярних препаратів, натомість такі запаси створили собі багато людей, насамперед тих, що мають хронічні захворювання? Очевидно, що така ситуація склалася через недостатню поінформованість більшості українців.

9 лютого МОЗ **повідомило**, що "весною 2023 року впроваджує електронний рецепт на всі рецептурні ліки". Відповідне повідомлення на урядовому сайті містить доволі докладне пояснення процесу отримання е-рецепта. Зокрема, йдеться про те, що його можна отримати й без декларації з лікарем, пояснюється, як це зробити за відсутності смартфона, та уточнюється, що не скасовується можливість отримання паперового рецепта. Поряд з тим у повідомленні не йдеться, як запровадження електронних рецептів впливатиме на порядок продажу лікарських засобів в аптеках. Натомість акцентується, що "неправильне приймання цих ліків може нести ризики здоров'ю пацієнта та має обов'язково супроводжуватися пильним наглядом медичного спеціаліста", і, що гірше, робиться наголос на тому, що "це дозволить посилити контроль" за продажем рецептурних ліків. Таке твердження в повідомленні вжито двічі. Тут же МОЗ нагадує, що за рецептом мають продаватися "антибіотики, протисудомні засоби, гормональні препарати (зокрема, й протизаплідні), препарати для лікування артеріального тиску, серцевих хвороб та інші", а також "ряд деяких звичних для нас ліків проти болю, кашлю чи заспокійливі також можуть належати до препаратів, відпуск яких повинен здійснюватися виключно за рецептом лікаря".

Звідси й виникають питання. Наскільки коректним є такий широкий, але не конкретизований перелік препаратів, що мають продаватися за рецептом? Чи доречно в цьому переліку було вживати слово "виключно"? Чи варто було нагадати про постанову Кабміну, що спрощує на період воєнного стану порядок придбання більшої частини рецептурних препаратів?

Цього комунікаційники МОЗу не зробили, натомість зауважили, що важливо "подбати про отримання відповідного рецепта у свого лікуючого лікаря у квітні для того, щоби надалі безперешкодно та правомірно придбати ліки за рецептом в аптеці". Чи не з цих "виключно" та "правомірно" виникли подальші непорозуміння?

30 березня МОЗ ще раз видає роз'яснення "**На які ліки потрібен рецепт**". Тут пишуть, що "рецептурні препарати в аптеці можна буде отримати не лише за паперовим, а і за електронним рецептом". Також нагадують, що "рецептурними є близько 60% зареєстрованих в Україні лікарських засобів", і зазначають, що "решту ліків, які не потребують обов'язкового призначення лікарем, ви зможете, як і раніше, придбати в аптеці без спеціального рецепта". Також у повідомленні наголошено, що "МОЗ не розширює перелік рецептурних ліків та не робить всі лікарські засоби рецептурними".

Водночас наведено перелік рецептурних засобів, що "підлягають відпуску виключно за призначенням лікаря та призначаються на спеціальних рецептурних бланках". А наступне речення говорить: "Цей перелік може включати, зокрема..." Вже не так важливо, що входить до того переліку, коли йдеться про "може", одразу після "виключно". Без спеціальних знань тут важко розібратися. Притому що повідомлення ніби ж призначене для якнайширшого кола громадян.

Втім, у цьому ж повідомленні МОЗ радить користуватися сайтом **Державного реєстру лікарських засобів України**, щоб дізнатися чи є рецептурним той чи інший конкретний препарат, надає відповідне посилання і наводить алгоритм дій пошуку на названому сайті.

||

Міністерство охорони здоров'я України

3 1 квітня для придбання рецептурних препаратів додається цифровий інструмент – е-рецепт.

Ми бачимо, що у вас залишилось багато запитань, тому відповідаємо на головні з них:

- ❌ МІФ: На всі ліки тепер буде потрібен рецепт
- ✅ ПРАВДА: Ні, рецепт потрібен лише на рецептурні ліки. МОЗ не змінює перелік та умови відпуску рецептурних ліків. Усі ліки, що й раніше підлягали відпуску за рецептом лікаря тепер можна буде придбати не лише за паперовим, але й за електронним рецептом.
- ❌ МІФ: Рецептурні ліки будуть відпускатися виключно за е-рецептом
- ✅ ПРАВДА: Ні, ліки можна придбати як за паперовим, так і е-рецептом. При цьому е-рецепт має ряд переваг над паперовим бланком, а тому зручніший зокрема і при регулярному прийомі ліків.
- ❌ МІФ: За відсутності світла буде неможливо отримати рецепт на ліки!
- ✅ ПРАВДА: За відсутності світла лікар виписує вам паперовий рецепт. На перехідному періоді впродовж воєнного стану аптеки зобов'язані використовувати як електронні, так і паперові рецепти.
- ❌ МІФ: Це не потрібні зміни під час війни!
- ✅ ПРАВДА: Відпуск рецептурних ліків завжди мав здійснюватися за призначенням лікаря, ця вимога не є новою, з квітня лише додається додатковий інструмент – е-рецепт. Е-рецепт буде вводитися поступово з можливістю використання паперових рецептурних бланків.
- ❌ МІФ: Багато ВПО не зможуть отримати ліки, оскільки втратили доступ до своїх сімейних лікарів
- ✅ ПРАВДА: Для отримання електронного рецепта не потрібно мати декларацію з сімейним лікарем. Виписати рецепт на рецептурний препарат зможе будь-який лікар, який відповідає за ваше лікування – хірург, терапевт, кардіолог чи онколог.

Крім того, 31 березня МОЗ надає чергові роз'яснення щодо запровадження

електронних рецептів. У відповідній **публікації** спростовують низку тверджень, до яких переважно зводяться побоювання більшості постійних клієнтів аптек. Зокрема, тут нагадують, що рецепт, як і раніше, буде потрібен не на всі без винятку ліки, що паперові рецепти не скасовуються, що електронні зможуть отримати й ті, хто не має декларації з лікарем.

Втім, роз'яснення МОЗ, оприлюднені 30 та 31 березня, вже не змогли згасити щораз більший ажіотаж. Урядовий портал має 1,7 мільйона відвідувань протягом місяця. На сторінку МОЗ у Facebook підписані трохи більш ніж пів мільйона користувачів. А от, наприклад, сайт "Еспресо" збирає за місяць 14 мільйонів відвідувань. Тут ще 29 березня 2022 року було розміщено матеріал **"Німесил, каптоприл і навіть спирт етиловий: на які ліки з 1 квітня потрібен рецепт"**.

Поділитися: [f](#) | [t](#)

Фото: uezd.com.ua

З 1 квітня електронний рецепт потрібен буде на всі засоби для зниження артеріального тиску, гормональні препарати і деякі популярні знеболювальні

З 1 квітня усі рецептурні лікарські засоби в Україні почнуть продавати лише за електронним рецептом. Як виявилось, багато популярних препаратів, які українці звикли купувати в аптеці без рецепта і часто без жодної консультації з лікарем, також належать до рецептурних. І на них також потрібен електронний рецепт. Детальніше про препарати, які аптекар не матиме права продавати без рецепта з 1 квітня, у матеріалі **"Еспресо.Захід"**.

У цій статті стверджується, що "з 1 квітня усі рецептурні лікарські засоби в Україні почнуть продавати лише за електронним рецептом". Крім того, цій некоректній інформації додано драматизму твердженням: "Як виявилось, багато популярних препаратів, які українці звикли купувати в аптеці без рецепта і часто без жодної консультації з лікарем, також належать до рецептурних. І на них також потрібен електронний рецепт". Водночас читачеві не пояснюють, що "як виявилось" стосується лише людей, які брали участь у створенні матеріалу. Давно відомий факт, гарно або не дуже роз'яснений Міністерством охорони здоров'я, чи то став несподіванкою для редакції, чи був свідомо поданий як новина заради того, щоб емоційно навантажити текст. Але і цього творця матеріалу здалося замало і вони додали: "Детальніше про препарати, які аптекар не матиме права продавати без рецепта з 1 квітня".

Матеріал наводить перелік рецептурних лікарських засобів, який загалом відповідає переліку, наданому МОЗ, та стисло описує алгоритм отримання електронного рецепта. Але стаття притому, що категорично заявляє про неможливість купувати ліки без електронного рецепта, жодним чином не згадує про існування паперових рецептів. Не кажуть тут і про визначені урядом спрощення порядку придбання рецептурних препаратів під час воєнного стану.

Не можна стверджувати, що панічні настрої навколо теми електронних рецептів спровокувала одна лише ця стаття. Водночас свій негативний внесок вона все ж зробила. Тим більше що наступного дня, 30 березня, подібний матеріал під заголовком **"Корвалол", "Німесил" та протизапальні засоби: які ліки від квітня можна купити лише за рецептом"** з посиланням на "Еспресо" як на джерело розмістив сайт ТСН, який має понад 43 мільйони відвідувань за місяць. Щоправда, до цієї статті вже додали уточнень. Зокрема, там нагадують, що рецептурними є лише 60% зареєстрованих в Україні лікарських засобів. Також у матеріалі зауважують, що "паралельно з електронним буде діяти і паперовий рецепт". Втім, починається текст із твердження: "Від квітня усі рецептурні ліки мають випускати за електронним рецептом, інакше заклади втратять ліцензію". Наразі немає відповіді на запитання: скільки читачів пішли далі цього речення?

||

Фото: pixabay.com

Від квітня усі рецептурні ліки мають виписувати за електронним рецептом, інакше заклади втратять ліцензію.

Від квітня 2023 року відпуск всіх рецептурних ліків буде здійснюватися лише за рецептом. Наразі паралельно з електронним буде діяти і паперовий рецепт.

31 березня сайт NV із понад 34 мільйонами переглядів на місяць долив олії. У матеріалі **"Знеболювальне та препарати від тиску. Список ліків, для придбання яких з 1 квітня потрібен рецепт від лікаря"** стверджується: "Багато популярних препаратів, які українці звикли купувати в аптеці без рецепта і часто без жодної консультації з лікарем, з 1 квітня 2023 року можна буде купити лише за електронним рецептом". Ця стаття посилається на МОЗ як на джерело інформації і перша її частина справді переповідає роз'яснення міністерства.

Тому взагалі важко зрозуміти, як речення в тексті МОЗ: "Рецептурні препарати в аптеці можна бути отримати не лише за паперовим, а і за електронним рецептом" – перетворилося на твердження від NV: "Можна буде купити лише за електронним рецептом". Втім, як "не лише" перетворилося на "лише", можливо, можна пояснити тим, що для творення статті редакція послуговувалася не лише повідомленням МОЗ, а й матеріалом "Еспресо". Адже друга половина цієї публікації NV є практично точною копією кількох абзаців статті "Еспресо", хоч і без жодного посилання на таке джерело.

Німесил, каптоприл і навіть спирт етиловий: на які ліки з 1 квітня потрібен рецепт (Фото:Pixabay/pexels)

Багато популярних препаратів, які українці звикли купувати в аптеці без рецепта і часто без жодної консультації з лікарем, з 1 квітня 2023 року можна буде купити лише за електронним рецептом. У МОЗ розповіли, на які ліки потрібен рецепт.

З 1 квітня електронний рецепт потрібен буде на всі засоби для зниження артеріального тиску, гормональні препарати і деякі популярні знеболювальні. Рецептурними є близько 60% зареєстрованих в Україні лікарських засобів, саме на них потрібен рецепт лікаря. Решту ліків, які не потребують обов'язкового призначення лікарем, ви зможете, як і раніше, придбати в аптеці без спеціального рецепта.

Якщо один з цих трьох матеріалів навряд чи став ексклюзивним джерелом ажіотажу, то їхній сукупний ефект переоцінити важко. Він був таким, що подальші публікації ситуації вже не виправили. "Еспресо" 31 березня, **переповів** роз'яснювальний пост Міністерства охорони здоров'я у Facebook, а зранку **1 квітня оновив** статтю від 29 березня з переліком засобів на які потрібен рецепт, змінивши дату публікації та прибравши звідти неправдиві твердження. ТСН також зранку **1 квітня оновив** свій відповідний матеріал за тією ж схемою, а пізніше розмістив **публікацію** з посиланням на роз'яснення МОЗ. NV залишив публікацію без змін.

Водночас про запровадження електронних рецептів писали й інші видання, їм вдалось уникнути викривлення дійсності. До прикладу:

- **На час війни відпуск рецептурних ліків буде як за електронними, так і паперовими рецептами** (УНІАН 25.03)
- **В Україні з 1 квітня ліки можна буде купити за електронним рецептом. Про які препарати йдеться?** (Громадське, 30.03)
- **В Україні з квітня можна буде купити за е-рецептом 60% ліків** (РБК-Україна, 30.03)
- **Постинор, Німесил, спирт. Які ліки будуть за рецептом з 1 квітня та чи варто хвилюватися** (31.04)

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

1 квітня міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко в ефірі телемарафону "Єдині новини" ще раз роз'яснив ситуацію. Він запевнив, що наразі контроль за продажем лікарських засобів не посилюватиметься, кількість рецептурних препаратів не нині змінюється, а лише починає роботу додатковий сервіс для пацієнтів – електронний рецепт. Новини з посиланням на слова Ляшка розмістили переважна більшість онлайн-видань України, зокрема NV, ТСН та "Есперсо".

Крім того, вже 2 квітня 2023 року на сайті "Еспресо" в рубриці "Погляд" розмістили матеріал **"Ажіотаж з ліками – наслідок інформаційної спецоперації"** авторства політичної оглядачки Ольги Лень. Авторка заявляє: "Бачу, що багато хто не розуміє, як так могло статися, що дія зі спрощення виписування рецептів і переведення їх в е-формат викликала паніку, черги біля аптек і істеріку".

Разом з тим вона згадує новину від МОЗ, датовану 9 лютого, де, власне, йдеться про запровадження продажу ліків за електронними рецептами. Ольга Лень припускає, що саме це повідомлення "лежить в основі купи панічних публікацій із заголовками", оскільки "там якось підозріло часто лунає "посилити контроль за відпуском рецептурних ліків у аптеках". А про зручність і доступність значно менше". Водночас авторка тексту не уточнює, що те, що вона називає "підозріло часто", насправді це двічі.

Крім того, політична оглядачка заявляє, що "з травня 2022 року діє норма, яка дозволяє аптекам продаж ліків без рецептів у зв'язку з війною і до її закінчення", але не говорить, що дію цієї норми припинено.

Зрештою авторка тексту робить висновок: "Причому от ці панічні заголовки, які з'явилися за два дні до дати запровадження е-рецепта, дійсно є інформаційною операцією з розхитування істеріки в українському суспільстві. І робилася ця інформоперація, так це вигляд має, цілком свідомо".

Втім, на жаль, політична оглядачка, хоча нібито і натякає, але прямо не відповідає на запитання: хто ж таки здійснив "інформаційну операцію"? Відповідь же на це запитання є не такою вже очевидною, а коло підозрюваних дещо ширше, ніж це випливає з тексту Ольги Лень, який має такий вигляд, ніби на "Еспресо" так і не розібралися, яким є порядок продажу рецептурних лікарських засобів.

Що робити

Звісно, є причини зробити закид на адресу МОЗ щодо надто формальної і не досить якісної комунікації щодо незрозумілих заплутаних повідомлень та зловживання надто категоричними формулюваннями. З іншого боку, є привід дорікнути й журналістам, які укладають матеріали, не розуміючи суті явищ, не вдаючись у подробиці та не перевіряючи інформації, а лише копіюючи пресрелізи чи одне одного.

Навіть читачі, які запанікували внаслідок недоречних формулювань комунікаційників МОЗу та журналістів, мають свою міру відповідальності, коли читають одні лише заголовки, у кращому разі перший абзац публікації, і довіряють першому ж джерелу, що трапить на очі. Зарадити ситуації краще, ніж переказання відповідальності одне на одного, могло б усвідомлення своїх помилок всіма сторонами.

—
Дмитро Баркар, опубліковано у виданні ІМІ

В тему:

- **МОЗ: понад чотири тисячі електронних рецептів виписано лише за два дні**
- **Контрацептиви за рецептом: що зміниться з продажем ліків в Україні**
- **Дика історія. В МОЗ вирішили надихатись портретами його колишніх очільників, включаючи "видатних" корупціонерів**
- **Про те як правоохоронна система "доганяє" реформаторів та про стан справ у системі охорони здоров'я**
- **Зміни з 1 квітня: чи зміняться тарифи, кому перерахують пенсії і як купувати ліки**

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

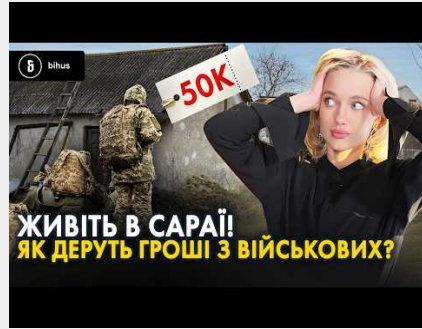
Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту [argumentua.com](#) та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com